

Dnr SBN 2020/292

§ 102 Remiss: Promemorian Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen (Ds 2020:19) Dnr Fi2020/03324/SPN

Sammanfattning

Europeiska kommissionen har i en formell underrättelse framfört synpunkter på hur det s.k. MKB-direktivet¹ har genomförts i svensk rätt. Med anledning av kommissionens synpunkter har en översyn av genomförandet inletts inom Regeringskansliet. Den del av översynen som avser plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, har resulterat i promemorian Ds 2020.19.

Ett flertal förändringar föreslås i plan- och bygglagen.

Promemorian har i sin helhet har remitterats till bl.a. Haninge kommun.

Förvaltningens synpunkter

Helhetstänkandet i plan- och bygglagen har på senare år tappats bort från lagstiftaren. Goda intentioner som den tillsatta utredningen om ett enklare och mer effektivt regelverk för bygglov riskerar att få begränsad effekt om plan- och bygglagen fortsätter att ändras i samma takt utan ett helhetstänk.

Plan- och bygglagen behöver färre bestämmelser inte fler. Även om de flesta av de bestämmelser som nu föreslås kommer att omfattas av undantag så försämrar ytterligare överskådligheten i plan- och bygglagen. Även om en ny huvudregel i stor utsträckning kompenseras av en undantagsregel så medför det två ytterligare moment som ska utföras i varje handläggning. Lagstiftaren verkar också ha tappat bort det faktum att det stora flertalet av de som tillämpar PBL inte är jurister utan tillhör andra yrkeskategorier som arkitekter och ingenjörer. Utöver tjänstemännen så behöver det också påtalas att alla politiskt förtroendevalda ska ha en chans att förstå den juridiska innebörden av de beslut som byggnadsnämnderna tar.

Författningsförslag

Författningsförslagen i kombination med förslag till ändring av plan- och byggförordningen behöver förtydligas avseende kompletteringar

till befintliga anläggningar och byggnader, t.ex. om ett hotell på landsbygden inom strandskydd med en tomt överstigande 5000 kvm önskar bygga ett en mindre byggnad om 30 kvm för cyklar och källsortering. Ska denna byggnad då utlösa ett krav på detaljplan?

Förslag till ändring av plan- och byggförordningen

Av erfarenhet från bl.a. 9 kap. 4 d § och 9 kap. 6 § plan- och bygglagen så är den lagtekniska lösningen med huvudregel med undantag och undantag från undantaget inte att rekommendera. Det medför ökad risk för missförstånd från intresserad allmänhet som försöker sätta sig in i regelverket, även risken för handläggningsfel ökar med en mer komplicerad plan- och bygglag.

Konsekvenser för kommuner

Det ligger en inneboende konflikt i att det behövs nästan 10 sidor tätskriven text för att huvudsakligen komma fram till att konsekvenserna för kommunerna är marginella.

Enbart det faktum att byggnadsnämnden kan skicka kostnader för handläggning av lov- och förhandsbesked vidare till sökanden innebär inte att ökat antal ärenden endast har en försumbar på nämndens verksamhet. Byggnadsnämnden behöver organisera och bemanna sin verksamhet utifrån längre tidsperspektiv än enskilda ärenden. Byggnadsnämnden har också den yttersta kontakten med sökanden av lov och förhandsbesked som ofta ifrågasätter nämndens avgifter. Att som i promemorian lättvindigt hänvisa till byggnadsnämndens möjlighet att ta ut avgifter för att anse att ökad ärendemängd inte påverkar nämndens verksamhet är att förenkla verkligheten för mycket.

Övrigt

Propositionen, 2009/10:170, till den nuvarande plan- och bygglagen har rubriken ”En enklare plan- och bygglag”. Under de snart tio år som lagen var i kraft så har ett stort antal ändringar av lagen och utredningar genomförts med ambitionen att förenkla plan- och bygglagen, med varierat resultat.

Nedan återgivet stycke från promemorian (s. 118) kan användas som exempel när ambitionen om förenkling inte uppfylls.

Att en åtgärd omfattas av det nu förordade undantaget innebär inte med automatik att den inte omfattas av någon annan del av detaljplanekravet, eftersom åtgärden kan behöva prövas genom en detaljplan på grund av något av de övriga kriterierna som anges i 4 kap. 2 § PBL. Det finns i sammanhanget anledning att påminna om att uttrycket betydande inverkan på omgivningen är avsett att utgöra en mindre omfattande påverkan på miljön än vad som avses med uttrycket betydande miljöpåverkan (jfr prop. 1992/93:60 s. 22 och prop. 2004/05:59 s. 17). Trots att åtgärden kan omfattas av de nu aktuella undantagen, kan åtgärden alltså behöva prövas genom detaljplaneläggning.

Sammanfattning

Hela förslaget behöver omarbetas utifrån plan- och bygglagens ursprungliga ambition om att lagen ska bli enklare. Enbart det faktum att det behövs ca 2 000 tecken (föreslagen lydelse av 2 kap. 4 b § plan- och byggförordningen) för att formulera en undantagsregel till en huvudregel om ca 500 tecken (föreslagen lydelse av 4 kap. 2 § 3 plan- och bygglagen) visar på att förslaget behöver omarbetas.

Underlag för beslut

- Remissmissiv D 2020:19 2020-08-10.
- DS 2020:19 Genomförande av MKB-direktivet i plan och bygglagen.

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden delar förvaltningens synpunkter och överlämnar till kommunstyrelseförvaltningen.

Trafik- och arbetsutskottet

Ärendet behandlas vid nämndens sammanträde 2020-09-23.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden delar förvaltningens synpunkter och överlämnar till kommunstyrelseförvaltningen.

Expedieras: Akt

För verkställighet: Kommunstyrelsen